

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Декан факультету
педагогіки і психології

«_____» _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни

Основи міжкультурної комунікації
освітнього рівня бакалавр

галузі знань 01 Освіта

спеціальності 012 Дошкільна освіта

Шифр за навчальним планом _____

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми «Основи міжкультурної комунікації», затвердженої на засіданні Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова від «___» «_____» 20___ р., протокол № ___.

Розробники програми: доктор педагогічних наук, доцент Войтовська Оксана Миколаївна

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки, психології дошкільної освіти та дитячої творчості

«___» _____ року, протокол № ____ .

Завідувач кафедри _____
(підпис)

Цвєткова Г. Г.
(прізвище, ініціали)

I. Опис дисципліни

Шифр дисципліни

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань (шифр, назва) 01 Освіта	Кількість кредитів – 3 кредити ЄCTS		Методи навчання лекції з використанням мультимедійних презентацій, семінарські, практичні заняття. 2) Телекомунікаційне навчання студента з викладачем; 3) Використання мультимедійних освітніх засобів в процесі самонавчання (друковані, відеоматеріали та навчальні матеріали, що надходять з комп'ютерних мереж). <i>Методи та форми дистанційного навчання</i> система Moodle https://moodle.npu.edu.ua/course/view.php?id=5171 інтернет-конференція Cool Meet. https://meet.google.com/wzn-yzre-kin
Спеціальність (код, назва) 012 Дошкільна освіта	Загальна кількість годин 90		
Освітній рівень Бакалавр	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
	Лекції:		
	6		
Статус дисципліни Вибіркова	Семінарські заняття:		
	6		
	Практичні заняття:		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом 4	-		
	Лабораторна робота:		
	-		
Семестр 8 Тижневе навантаження (год.) - аудиторне: - самостійна робота	-	-	
	Самостійна робота: 78 год.		
	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
Мова навчання – українська	1/8		

Міжкультурна комунікація – наука, яка вивчає особливості вербального та невербального спілкування людей, що належать до різних національних та мовно-культурних спільнот.

Мета курсу «Основи міжкультурної комунікації» – є розкриття сучасних наукових концепцій, понять, методів і технологій міжкультурного спілкування, аналізування й порівняння характерних рис рідної культури спілкування і культур спілкування інших народів.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальний курс «Основи міжкультурної комунікації» ґрунтується на знаннях і вміннях студентів, отриманих у ході вивчення таких дисциплін, як: українська мова, історія української культури, іноземна мова, філософія, культурологія, педагогіка.

Завдання вивчення студентами курсу визначаються вимогами освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалавра, а також специфікою майбутньої професійної діяльності і полягають у тому, щоб сформувати у студентів:

- ознайомлення з різними теоретичними підходами до теорії міжкультурного спілкування і різними методологіями вирішення міжкультурних проблем;
- навчання вільно оперувати основними термінами й положеннями теорії міжкультурної комунікації;
- розширення діапазону навичок вербальної та невербальної комунікації;
- навчання обирати певний тип поведінки й поводитися відповідно до оточуючого культурного середовища;
- напрацювання навичок продуктивного спілкування в незнайомому культурному оточенні;
- навчання розпізнаванню стресу, що отримує кожен, хто опиняється в незнайомому середовищі, та вмінню управляти ним.

II. Основні результати навчання та компетентності, які їх формують

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	<p><i>Знати</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – теоретичні підходи до дослідження теорії міжкультурного спілкування та різні методології вирішення міжкультурних проблем; – теоретичні засади курсу теорії міжкультурної комунікації; – основні характерні риси як своєї культури, так і культур народів-носіїв англійської мови; <p><i>Вміти</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – вільно оперувати основними термінами і положеннями теорії міжкультурної комунікації; – самостійно знаходити приклади міжкультурної комунікації, що мають місце в повсякденному житті; – оперувати основами вербальної та невербальної комунікаціями; – добирати певний тип поведінки й поводитися відповідно до культурного середовища, у якому вони знаходяться в певний час; – розпізнавати стрес, що отримує кожен, хто опиняється в незнайомому середовищі, і навчитися управляти ним; – продуктивно спілкуватися в незнайомому культурному оточенні; – застосовувати дослідження з теорії міжкультурної комунікації до вирішення сучасних лінгвістичних проблем; – виступати з повідомленнями за обраною тематикою з міжкультурного спілкування. 	<p><i>Загальнокультурні компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Здатність вчитися упродовж життя й удосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію; - Здатність аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтацій; - Здатність оцінювати власну діяльність з позицій культурно-історичної, екологічної, духовної, морально-естетичної, педагогічної цінності. <p><i>Професійні компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – здатність застосовувати на практиці отримані знання в конкретних ситуаціях міжкультурної взаємодії; – здатність дотримуватись толерантного ставлення до інших культур та їх представників; – вміти вести науковий пошук щодо дослідження проблем міжкультурної комунікації; – володіти методикою та навичками попередження й усунення міжкультурних конфліктів; – здатність використовувати українську мову як державну в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні; – здатність ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з

		<p>різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її,</p> <ul style="list-style-type: none">– впорядковувати, класифікувати й систематизувати;– організовувати процес свого навчання й самоосвіти.
--	--	--

III. Тематичний план дисципліни

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин									
		денна форма					заочна форма				
		Аудиторні	Лекції	Практичні/ Семинарські	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	семинарські	Лабораторні	СРС
Змістовий модуль I. Основи теорії міжкультурної комунікації											
1.	Сутність дисципліни «Міжкультурна комунікація», її об'єкт, предмет, завдання. Стилї та основні категорії міжкультурної комунікації.						2	1	1		22
2.	Етнічна картина світу і міжкультурна комунікація. Україна в системі світових культур.						2	1	1		22
3.	Основні методи і методологічні принципи дослідження психології міжкультурних відмінностей.						4	2	2		22
4	Міжкультурні особливості подачі інформації у ЗМК. Міжкультурні конфлікти та шляхи їх подолання.						4	2	2		22
Усього годин							12	6	6	-	78

IV. Зміст дисципліни

№ з/п	4.1. Назва розділів, тем та їх зміст	К-сть годин	
		Всього	в т.ч. лекцій
1.	Змістовий модуль I. Основи теорії міжкультурної комунікації	2	1
1.1.	<p>1. Сутність дисципліни «Міжкультурна комунікація», її об'єкт, предмет, завдання. Стили та основні категорії міжкультурної комунікації.</p> <p>Передумови виникнення дисципліни «міжкультурної комунікація». Історія розвитку міжкультурної комунікації. Об'єкт, предмет, завдання міжкультурної комунікації. Перспективи розвитку міжкультурної комунікації. Основні категорії міжкультурної комунікації. Поняття етнос, народ, нація. Роль комунікації в концепції культур. Національно-етнічна свідомість. Культурна ідентичність, культурні коди та образ національного героя, національно-культурні символи. Менталітет та його особливості.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,12,13,14]</p> <p>2. Етнічна картина світу і міжкультурна комунікація. Україна в системі світових культур.</p>		
1.2	<p>Аспекти міжкультурної комунікації. Діалог культур, культурний код. Український тип культури. Цінності української культури та геополітичні реалії. Культурні засади державотворчої, економічної та політичної діяльності в Україні. Проблеми відродження української культури. Особливості сприйняття інших культур. Стереотипи і упередження в міжкультурній комунікації. Джерела стереотипних уявлень.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,12,13,14]</p>	2	1
		4	2

1.3	<p>3. Основні методи і методологічні принципи дослідження психології міжкультурних відмінностей.</p> <p>Методи вивчення культурних систем та міжкультурних ситуацій. Методи етнопсихологічного дослідження. Психологічні механізми освоєння культури. Основні види і функції невербаліки. Проксеміка, хронеміка. Міжкультурні відмінності невербальних кодів комунікації, паралінгвальні засоби комунікації. Мовчання як форма комунікації. Основні типи культур. Типи взаємодій культур. Поняття культурного шоку та його симптоми. Механізм розвитку культурного шоку. Фактори що впливають на розвиток культурного шоку.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,12,13,14]</p>		
1.4	<p>4. Міжкультурні особливості подачі інформації у ЗМК. Міжкультурні конфлікти та шляхи їх подолання.</p> <p>Моделі інформування у міжкультурній комунікації. Журналістська етика: міжкультурний аспект. Типи конфліктів. Причини конфліктів у міжкультурній комунікації. Стилi поведінки при конфліктах. Висвітлення теми меншин у телевізійних програмах: моделі і варіанти. Висвітлення конфліктів та становища етнічних груп. Мова передач та її розуміння. Повага до особливостей іншої культури, його ідентичності. Толерантність - ціннісна й поведінкова складова особистості. Фактори, які потрібно враховувати для побудови успішної міжкультурної комунікації</p> <p>Установлення ефективних міжкультурних відносин; Необхідні умови для налагодження і підтримки стосунків; Етапи формування толерантного відношення до чужої культури. Показники інтолерантності.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,12,13,14]</p>	4	2

4.2. Плани семінарських занять

4.2.1. Семінарські заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сутність дисципліни «Міжкультурна комунікація», її об'єкт, предмет, завдання. Стилі та основні категорії міжкультурної комунікації. Етнічна картина світу і міжкультурна комунікація. Україна в системі світових культур.	2
2.	Основні методи і методологічні принципи дослідження психології міжкультурних відмінностей.	2
3.	Міжкультурні особливості подачі інформації у ЗМК. Міжкультурні конфлікти та шляхи їх подолання.	2
	Всього	6

Завдання на семінари:

1. *Виписати визначення основних понять, використаних у матеріалі теми.*

Форма звітності: словник визначень, який спрямований на розширення знань теоретичного матеріалу; надбання практичних навичок тлумачення понять предметної області.

Розробка тестів. (Розробити 10 питань, чотири варіанти відповіді).

2. *Творче есе на тему:*

- «Комунікація і спілкування: спільне і відмінне, роль психології і лінгвістики у розумінні спілкування й комунікації».
- «Психологічні механізми освоєння культури».
- «Міжкультурні відмінності невербальних кодів комунікації, паралінгвальні засоби комунікації».

3. *Презентація на одну із тем:*

- «Причини конфліктів у міжкультурній комунікації».
- «Висвітлення конфліктів та становища етнічних груп».
- «Установлення ефективних міжкультурних відносин».

Проблемні завдання.

1. Прокоментуйте висловлювання:

«І всякий народ, що носить у собі запоруку сил, повний творчих здібностей душі, своєї яскравої особності й інших дарів Божих, своєрідно відзначився своїм власним словом, що ним, висловлюючи яку тільки є річ, передає цим висловом частину власного свого характеру» (М. Гоголь «Мертві душі»).

«Для мене мови народів – як зорі на небі. Я не хотів би, щоб усі зорі злилися в одну величезну, на півнеба, зірку. Для цього є сонце. Але хай сяють і зорі. Хай у кожної людини буде своя зірка» (Р. Гамзатов).

2. Дайте коротку письмову відповідь на питання.

Чому з деякими кольорами в ряді культур пов'язані стійкі позитивні або негативні асоціації? Яка природа цих асоціацій - перцептивна або соціокультурна? З якими асоціаціями (позитивними чи негативними) пов'язані в українській культурі такі кольори, як сірий, жовтий, зелений, блакитний, синій, чорний, білий? Як в мові відображаються колірні асоціації

3. Уявіть, що ви – іноземець і вперше приїхали у ваше рідне місто або село. Як ви гадаєте, що може кинутися насамперед в очі людині, яка до цього жодного разу не була в Україні? Прокоментуйте наступну ситуацію міжкультурного спілкування. Зважаючи на стратегії поведінки в міжкультурних ситуаціях, у спілкуванні з чужими, продовжіть розповідь про подібності й відмінності поведінки за столом, етикету в гостях.

4. Чи можна вважати запозичені з іншої мови слова результатом процесу МКК? Чому? Наведіть приклади. 2. Чи можна диференціювати культури за критерієм «ввічливість - грубість», «компліментарність - прямодушність», «щирість - брехливість» і т.д.?

4.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з\п	Зміст завдань для самостійної роботи	Кількість годин	Форма звітності	Рекомендовані інформаційні джерела
Змістовий модуль I. Теоретико методологічні аспекти проблеми розвитку обдарованості				
1.	Сутність дисципліни «Міжкультурна комунікація», її об'єкт, предмет, завдання. Стилi та основні категорії міжкультурної комунікації.	22	Реферативне повідомлення	[1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14]
2	Етнічна картина світу і міжкультурна комунікація. Україна в системі світових культур.	22	Реферативне повідомлення	[1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14]
3	Основні методи і методологічні принципи дослідження психології міжкультурних відмінностей.	22	Реферативне повідомлення	[1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14]
4	Міжкультурні особливості подачі інформації у ЗМК. Міжкультурні конфлікти та шляхи їх подолання.	22	Реферативне повідомлення	[1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14]
Всього				66 год

V. Контроль якості знань студентів.

5.1. Форми і методи поточного контролю

Форми поточного контролю: лекція (традиційна, проблемна, лекція-диспут) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (Power Point – Презентація), семінари.

Дистанційне навчання здійснюється за допомогою комп'ютерних телекомунікацій, має наступні форми поточного контролю:

– Система Moodle - це платформа, на якій розміщені навчальні матеріали, реалізовується спілкування “студент-студент”, “студент-викладач”, контролюються знання студентів, але й здійснювати управління освітнім процесом.

– Cool Meet – проведення дистанційних конференцій, лекційних, семінарських занять, інших форм навчальних занять, проведених за допомогою засобів телекомунікацій і інших можливостей "Всесвітньої павутини".

У процесі оцінювання *поточних навчальних досягнень студентів* дистанційного навчання застосовуються такі методи:

➤ *Методи навчання за допомогою взаємодії студентів з освітніми ресурсами при мінімальній участі викладача і студентів (самонавчання).* Для розвитку цих методів характерний мультимедійний підхід, коли за допомогою різноманітних засобів створюються освітні ресурси: друковані, аудіо-, відеоматеріали та навчальні матеріали, що надходять з комп'ютерних мереж.

➤ *Методи індивідуалізованого викладання і навчання, для яких характерні взаємини одного студента з одним викладачем чи одного студента з іншим студентом (навчання "один до одного").* Ці методи реалізуються в дистанційній освіті в основному за допомогою таких технологій, як телефон, звичайна та електронна пошти; методи, в основі яких лежить надання студентам навчального матеріалу викладачем чи експертом, при якому студенти не відіграють активної ролі у комунікації (навчання "один до багатьох").

➤ *Методи, для яких характерна активна взаємодія між всіма учасниками освітнього процесу (навчання "багато до багатьох").*

У процесі оцінювання *поточних навчальних досягнень студентів* застосовуються такі методи:

➤ *Методи усного контролю:* індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, колоквіуми.

➤ *Методи письмового контролю:* тести, ессе, творчі завдання.

➤ *Методи самоконтролю:* уміння самотійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

5.2. Форми і методи підсумкового контролю

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку. Він має на меті перевірку системності засвоєння програмного матеріалу, цілісності бачення навчального курсу, рівня осмислення знань та набуття умінь, їх комплексного застосування у практичній діяльності, діагностування ефективності самостійної навчальної роботи студентів.

Форми підсумкового контролю: залік– зробити реферат та презентацію на одну з обраних тем.

Згідно шкали ЄКТС студент під час екзамену може отримати від 0 до 100 балів.

У процесі оцінювання підсумкових навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- *Методи самоконтролю*: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Орієнтовні теми рефератів, презентацій на залік

1. Особливості теорій міжкультурної комунікації.
2. Актуальність вивчення проблем міжкультурної комунікації Місце МКК в системі гуманітарних наук.
3. Культурні відмінності та міжкультурна комунікація.
4. Національна ідентичність як чинник міжкультурної комунікації в сучасному світі. Особливості національного менталітету в міжкультурній комунікації.
5. Особливості освоєння культури. Відмінності між соціалізацією та інкультурацією.
6. Акультурація і міграційні процеси. Особливості акультурації в багатоетнічному середовищі.
7. Позитивні та негативні риси етноцентризму, його можливі наслідки.
8. Особливості інтерпретації невербальної поведінки.
9. Психологічні чинники у процесі міжкультурної комунікації.
10. Туризм і міжкультурна комунікація – характер взаємодії. ЗМІ та міжкультурна комунікація.
11. Спроби подолання соціокультурних стереотипів у процесі міжкультурної комунікації. Стереотипи сприйняття.
12. Бар'єри міжкультурного розуміння.

13. Міжкультурна комунікація як чинник формування міжкультурної толерантності. Практичні рекомендації К.Ситарамма й Р.Когделла щодо підвищення результативності міжкультурної комунікації.

14. Історичні фактори і обставини виникнення міжкультурної комунікації.

15. Етапи розвитку міжкультурної комунікації в США.

16. Утвердження міжкультурної комунікації в Європі.

17. Теорія високо- і низькоконтекстуальних культур Е. Холла.

18. Теорія культурних вимірів Г. Хофштеде.

19. Дистанція влади як показник виміру культури (за Г. Хофштеде).

20. Індивідуалізм-колективізм як показник виміру культури (за Г. Хофштеде).

21. Маскулінність-фемінність як показник виміру культури (за Г. Хофштеде).

22. Запобігання невизначеності як показник виміру культури (за Г. Хофштеде).

23. Теорія культурної грамотності Е. Хирша.

24. Модель засвоєння чужої культури М. Беннета.

Питання до заліку

1. Місце міжкультурної комунікації в системі культурологічного знання.

2. “Міжкультурна комунікація як гуманітарна дисципліна.

3. Міждисциплінарний характер “Міжкультурної комунікації”.

4. Предмет, об’єкт і суб’єкт міжкультурної комунікації як галузі наукового знання.

5. Методологічні засади міжкультурної комунікації як галузі наукового знання.

6. Предмет і завдання міжкультурної комунікації як навчальної дисципліни.

7. Основні напрямки і підходи досліджень в міжкультурній комунікації

11. Поняття міжкультурної комунікації. Основні підходи до визначення міжкультурної комунікації.

12. Спілкування і комунікація: спільне і відмінне.

13. Структура міжкультурної комунікації: причини, форми, види, типи і результати комунікації.

14. Поняття макро- і мікрокультури в міжкультурній комунікації

15. Сутність міжкультурної комунікації.

16. Детермінанти міжкультурної комунікації.

17. Форми міжкультурної комунікації.

18. Аккультурація в міжкультурній комунікації.

19. Поняття інкультурації в міжкультурній комунікації.
20. “Культурний шок” та його місце у засвоєнні “чужої” культури.
21. Види міжкультурної комунікації.
22. Вербальна комунікація.
23. Форми вербальної комунікації.
24. Стили вербальної комунікації.
25. Контексти вербальної комунікації.
26. Невербальна комунікація та її сутність.
27. Кінесика як вид невербальної комунікації.
28. Проксеміка як вид невербальної комунікації.
29. Хронеміка як вид невербальної комунікації.
30. Окулістика, такесика та сенсоріка як види невербальної комунікації.
31. Сутність і засоби паравербальної комунікації.
32. Проблема розуміння в міжкультурній комунікації.
33. Процес сприйняття та його основні детермінанти.
34. Міжособистісна аттракція та її основні елементи.
35. Атрибуція та її роль у міжкультурній комунікації.
36. Природа міжкультурних конфліктів. Причини їх виникнення та способи подолання.
37. Результати міжкультурної комунікації.
38. Ефективна комунікація та її елементи.
39. Поняття і сутність толерантності.
40. Толерантність в міжкультурній комунікації.
41. Поняття “культурної компетенції” та її основні компоненти.
42. Рівні міжкультурної компетентності та способи її підвищення.

5.3. Критерії оцінювання знань студентів

Високий рівень характеризується міцними, систематизованими, науковими та структурованими знаннями з дисципліни «Основи міжкультурної комунікації». На цьому рівні студенти достатньо ознайомлені з досягненнями практики та проявляють стійкий інтерес до необхідності використання знань з дисципліни «Основи міжкультурної комунікації» у майбутній професійній діяльності. Уміння і навички з дисципліни «Основи міжкультурної комунікації» яскраво виражені. Студенти усвідомлюють необхідність самостійного накопичення нових знань з дисципліни «Основи міжкультурної комунікації». На цьому рівні студенти проявляють високий рівень творчої взаємодії, готовність до самоосвіти. Високий рівень особистої активності, готовність думати в нестандартних ситуаціях.

Середній рівень характеризується системно-фрагментарними знаннями з дисципліни «Основи міжкультурної комунікації». Для студентів на цьому рівні характерна здатність виробляти судження і висновки по аналогії, ініціатива недостатньо виражена. Уміння і навички з дисципліни «Психологія дітей молодшого шкільного віку з основами психодіагностики» частково виражені, вимагають подальшого вдосконалення, застосовуються на репродуктивному рівні і в стандартних ситуаціях. Самостійність у студентів не розвинена в достатній мірі.

Низький рівень характеризується фрагментарними знаннями з дисципліни «Основи міжкультурної комунікації». Для студентів на цьому рівні характерна недостатня усвідомленість набутих знань, низький рівень їх актуалізації. Мимовільне володіння розумовими операціями, відсутність визначеності, послідовності. Уміння та навички з цієї дисципліни несформовані та перебувають на низькому рівні. Студенти потребують зовнішніх спонукань, у них відсутня самостійність, на практиці знання і уміння застосовують не правильно. Творча самореалізація відсутня, потреба в досягненні успіху найчастіше не виникає.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
80-89	B	добре
70-79	C	
65-69	D	
60-64	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

VI. Навчально-методична карта дисципліни

Всього 90 год., лекції – 6 год., семінарські – 6 год., самостійна робота – 78 год., форма контролю – залік.

Модулі	Змістовий модуль I. Основи теорії міжкультурної комунікації			
Теми лекцій	Сутність дисципліни «Міжкультурна комунікація», її об'єкт, предмет, завдання. Стил і основні категорії міжкультурної комунікації.	Етнічна картина світу і міжкультурна комунікація. Україна в системі світових культур.	Основні методи і методологічні принципи дослідження психології міжкультурних відмінностей.	Міжкультурні особливості подачі інформації у ЗМК. Міжкультурні конфлікти та шляхи їх подолання.
Теми семінарських, занять	Сутність дисципліни «Міжкультурна комунікація», її об'єкт, предмет, завдання. Стил і основні категорії міжкультурної комунікації.	Етнічна картина світу і міжкультурна комунікація. Україна в системі світових культур.	Основні методи і методологічні принципи дослідження психології міжкультурних відмінностей.	Міжкультурні особливості подачі інформації у ЗМК. Міжкультурні конфлікти та шляхи їх подолання.

Самостійна робота	Змістовий модуль I. Основи теорії міжкультурної комунікації 1. Сутність дисципліни «Міжкультурна комунікація», її об'єкт, предмет, завдання. Стили та основні категорії міжкультурної комунікації. 2. Етнічна картина світу і міжкультурна комунікація. Україна в системі світових культур. 3. Основні методи і методологічні принципи дослідження психології міжкультурних відмінностей. 4. Міжкультурні особливості подачі інформації у ЗМК. Міжкультурні конфлікти та шляхи їх подолання.
Види контролю	Письмові роботи. Перевірка конспекту. Модульна контрольна робота.
Залік	

Основна

1. Бацевич Ф. С. *Основи комунікативної лінгвістики* / Ф. С. Бацевич.. – К. : Видавничий центр «Академія», 2004. – 344 с.
2. Бацевич Ф. С. *Словник термінів міжкультурної комунікації* / Ф. С. Бацевич. – К. : Довіра, 2007. – 205 с.
3. Бернадський Б. В. *Міжнародні конфлікти: курс лекцій* / Б. В. Бернадський. К. ДП «Вид. дім «Персонал», 2012. 366 с. URL: http://maup.com.ua/assets/files/lib/book/mignar_konfl.pdf .
4. Боголюбова Н.М. *Міжкультурна комунікація*. К., 2017 URL: https://stud.com.ua/90283/kulturologiya/mizhkulturna_komunikatsiy.
5. Верховод Л. І. *Соціологія культури та міжкультурна комунікація : навч.-метод. посіб. для студ. ден. та заочн. форми навч. спец. «Соціологія»* / Л. І. Верховод ; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». – Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2018. – 263 с. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2443/1/Metod%20posib.pdf>
6. Грушевицкая Т. Г. *Основы межкультурной коммуникации* : [учеб. пособ.] /Т. Г. Грушевицкая, В. Д. Попков, А. П. Садохин – М : Альфа-М: ИНФРА-М, 2006. – 288 с.
7. Донец П. Т. *Основы общей теории межкультурной коммуникации: научный статус, понятийный аппарат, языковой и неязыковой аспекты, вопросы этики и дидактики* / П. Т. Донец. – Харьков : Штрих, 2001. – 386 с.
8. Загороднова В. *Основы міжкультурних комунікацій. Навчальний посібник*. Бердянськ, 2017 URL: <http://dspace.bdpu.org:8080/bitstream/123456789/696/1/Osnovy%20mizhkulturnoi%20komunikatsii.pdf>.
9. Ларина Т. В. *Национальный стиль вербальной коммуникации: постановка проблемы* / Т. В. Ларина // Вестник РУДН. 2005. № 7. – С. 26 – 31. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/natsionalnyy-stil-verbalnoy-kommunikatsii-postanovkaproblemy>.

10. Манакін В.М. *Мова і міжкультурна комунікація*. – К.: ВЦ «Академія» 2012. – 288 с.
11. Мілютіна К.Л., Максимов М.В. Психологія міжкультурної комунікації. К., 2014. С.5-14. URL: http://www.uaped.com/files/psychology_verstka_small-1.pdf.
12. Основи міжкультурної комунікації: навч. посібник / укл. Попович М.М. – Чернівець. нац. ун-т, 2012. – 160 с.
13. Садохин А.П. *Межкультурная коммуникация: Учеб. пос.* – М., 2004. – 288 с.
14. Спільна історія. Діалог культур: навч. посіб./ П.Вербицька, Н.Голосова, В.Дяків та ін.; Всеукр. асоц. викл. історії та сусп.дисциплін «Нова доба». – Львів: ЗУКР, 2013. – 256 с.

Додаткова література

15. DeVito, J. A., Chassé, G. et Vézeau, C. (2001). *La communication interpersonnelle*. Saint-Laurent : Éditions du Renouveau Pédagogique.
16. Véronique Schoeffel, cinfo et Phyllis Thompson, Centre d'information, de conseil et de formation Professions de la coopération internationale
17. Jandt F.E. *An Introduction to Intercultural Communication: Identifies in a Global Community* [Text] / Fred E. Jandt. – 5th ed. – Thousand Oaks CA: Sage, 2007. – 444 p.
18. Kim Y.Y. *Becoming Intercultural: An Integrative Theory of Communication and Cross-cultural Adaptation* (Current Communication: An Advanced Text) [Text] / Young Y. Kim. – Thousand Oaks: Sage Publications, CA, 2000. – 336 p.
19. Gudykunst W.B. *Cross-cultural and intercultural communication* [Text] / William B. Gudykunst. – Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 2003. – 312 p.
20. Scollon R., Scollon S. W. *Intercultural communication: A discourse approach* /R. Scollon, S. W. Scollon – Malden, Mass.: Blackwell Publishers, 2001. – 107 p.
21. Ting-Toomey S. *Communicating across Cultures* [Text] / Stella Ting-Toomey. – New York, NY: The Guilford Press, 1999. – 310 p.

22. Thompson Neil. *Communication and Language*. – N.Y.: McMillan, 2003
– 200 p.

Інформаційні ресурси

1. Intercultural Communication By Shanghai International Studies University (Sisu)
<https://www.futurelearn.com/courses/intercultural-communication/3/todo/5615>

2. A World of Difference: Exploring Intercultural Communication
<https://www.udemy.com/intercultural/learn/v4/overview/>

3. Communication interculturelle: Les dimensions de la culture
<https://www.globestoppeuse.com/dimensions-de-la-culture/>

4. The Centre for Intercultural Communication offers services and programs designed to address the challenges faced by organizations and individuals in international and multicultural settings: www.cic.cstudies.ubc.ca/index.html

5. Intercultural Communication Homepage: This site is intended for those studying intercultural communication as part of career preparation, and contains recommended reading and other resources:
www2.soc.hawaii.edu/com/resources/intercultural/Intercultural.html

6. The Integrated Resources Group provides solutions to cross-cultural problems utilizing project-specific and context-appropriate resources, for example resources for expatriates and repatriates: www.expats-repats.com

7. The Web of Culture: a consulting firm and website which seeks to educate its visitors on the topic of cross-cultural communications online today:
www.webofculture.com

8. SIETAR: Society for Intercultural Education Training and Research: www.sietar-europa.org

9. The Intercultural Communication Institute is designed to foster an awareness and appreciation of cultural difference in both the international and domestic arenas by educational means: www.intercultural.org